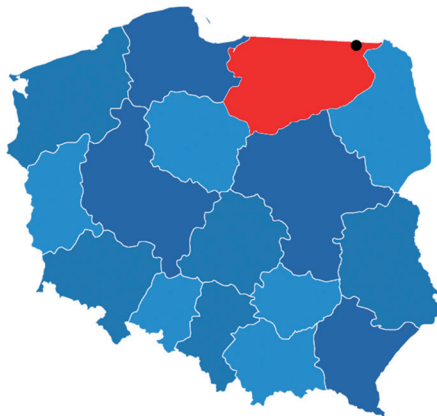

Uzdrowisko Gołdap

Położenie administracyjne

Gmina miejsko-wiejska Gołdap leży w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto Gołdap stanowi administracyjne centrum gminy, które jest jednocześnie stolicą powiatu gołdapskiego. Gmina sąsiaduje od wschodu z gminą wiejską Dubeninki (powiat gołdapski), od zachodu z gminą wiejską Banie Mazurskie (powiat gołdapski), od południa zaś z gminą wiejską Kowale Oleckie (powiat olecki). Gmina Gołdap wraz z dwiema sąsiednimi gminami: Banie Mazurskie i Dubeninki tworzy powiat gołdapski. Gołdap od północy graniczy z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej (ok. 3,2 km od centrum miasta)¹.

Mapa 10. Lokalizacja uzdrowiska Gołdap

Źródło: opracowanie własne.

Pod względem administracyjnym Gmina Gołdap obejmuje obszar 361,73 km², na których usytuowane są 32 sołectwa² i 67 miejscowości³. Gmina liczy 19 909 mieszkańców (stan na 2019 r.)⁴. Rada Miejska liczy 15 radnych.

¹ <https://uzdrowiskogoldap.pl/informacje-o-miescie/> (dostęp: 17.04.2020).

² *Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2019*. Załącznik do Zarządzenia Nr 647/5/2020 Burmistrza Gołdapi z dnia 29 maja 2019 roku, <http://bip.goldap.pl/files/files/Raport-o-stanie-Gminy-Goldap-za-rok-2019%282%29.pdf>, (dostęp: 17.04.2020).

³ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

⁴ Tamże.

Rys historyczny uzdrowiska

Już w dwudziestoleciu międzywojennym Gołdap stawiała się miejscowością atrakcyjną pod względem turystycznym. Turystów przyciągało jezioro, obiekty rekreacyjne zlokalizowane wokół niego oraz możliwość uprawiania narciarstwa.

Historia uzdrowiska Gołdap sięga lat sześćdziesiątych ubiegłego stulecia. „W latach 60. XX w. przypomniano sobie o przedwojennym, uzdrowiskowym znaczeniu Gołdapi”⁵. Wówczas w gminie Gołdap wykonano pierwsze badania wody i powietrza. Stwierdzono, że w tym rejonie jest najczystsze powietrze w Polsce. Dokonano również sprawdzenia tutejszych złóż borowinowych. Walory uzdrowiskowe miejscowości zostały potwierdzone. Wówczas zaczęły powstawać pierwsze domy wypoczynkowe, hotele czy pensjonaty. Wznoszono je przede wszystkim wokół Jeziora Gołdap. „W 1982 roku Minister Zdrowia uwzględnił Gołdap na liście przyszłych miejscowości uzdrowiskowych. Na początku lat dziewięćdziesiątych samorząd rozpoczął intensywne starania o nadanie Gołdapi statusu gminy uzdrowiskowej”⁶. Gmina, jako jedyna w regionie posiada status uzdrowiska (o profilu borowinowo-klimatycznym), który uzyskała w 2000 r.⁷.

Działalność uzdrowiskowa

Działalność uzdrowiskowa prowadzona jest w oparciu o Uchwałę Nr XXXVI/237/2013 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie nadania Statutu Uzdrowisku Gołdap zmienioną Uchwałą Nr LIX/379/2018 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 20 czerwca 2018 r.

Najważniejsze surowce lecznicze

W uzdrowisku Gołdap wykorzystuje się wody mineralne, lecznicze, borowinę oraz czynniki klimatyczne⁸. Borowina pochodzi ze złoża „Niedzwica II” w miejscowości Niedzwica, w gminie Gołdap i spełnia wymagania określone dla borowiny o właściwościach leczniczych. Borowina ta przydatna jest do stosowania zewnętrznego, według wskazań lekarskich, w formie okładów całkowitych lub częściowych oraz zawiązań i kąpiele, a także do zabiegów specjalnych, tj. tamponów ginekologicznych i do produkcji pasty borowinowej.

Lecznicza woda mineralna 0,6% chlorkowo-sodowa-fluorkowa pochodzi z odwiertu „GZ-1” w Gołdapi. Woda ta może być wykorzystana do kuracji pitnych. Podawana doustnie pobudza czynność wydzielniczą w różnych odcinkach przewodu pokarmowego, wpływając

⁵ M.J. Chmielewski, A. Kardaś, *Gołdap – małe miasto przygraniczne*, [w:] „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, No. 4, 2013 r., s. 36.

⁶ <https://www.mazury.com.pl/gminy/goldap/> (dostęp: 17.04.2020).

⁷ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

⁸ Tamże.

tym samym na proces przemiany materii. Picie tych wód w odpowiednim czasie kuracji i dawce dobowej, umożliwia uzupełnienie niedoborów mineralnych, zwłaszcza chlorków, sodu, potasu, wapnia i magnezu, a także fluoru.

Z kolei naturalna woda mineralna 0,12% z odwiertu „GZ-2” charakteryzuje się znaczną zawartością chlorków, fluorków i sodu. Skład chemiczny tej wody wskazuje na jej przydatność zwłaszcza do uzupełnienia niedoboru w całodiennej diecie elektrolitów oraz fluoru i jodu⁹.

Tutejszy klimat i czyste powietrze mają właściwości lecznicze i sprzyjają leczeniu wielu dolegliwości, są to: choroby narządu ruchu i stany pourazowe, choroby reumatyczne, układu nerwowego, choroby kardiologiczne (z ograniczeniami dla pacjentów z nadciśnieniem tętniczym w miesiącach zimowych). Ponadto poprzez zróżnicowane bodźce klimatyczne i terenowe możliwe jest także wspomaganie leczenia zaburzeń układu termoregulacyjnego¹⁰.

Lecznictwo uzdrowiskowe

W uzdrowisku Gołdap prowadzone jest leczenie w kilku kierunkach leczniczych, takich jak: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby kardiologiczne i nadciśnienie, choroby dolnych dróg oddechowych, układu nerwowego, układu trawienia oraz choroby kobiece¹¹. Na terenie uzdrowiska działają: szpital uzdrowiskowy „Wital”, sanatorium uzdrowiskowe „Wital”, zakłady przyrodolecznicze: w szpitalu uzdrowiskowym oraz w sanatorium uzdrowiskowym¹². Znajdują się tutaj także: „Mazurski Zdrój” – pijalnia wód mineralnych i leczniczych, Mazurskie Tężnie Solankowe, park zdrojowy, park kinezyterapeutyczny, ścieżka ruchowa – korso oraz rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy¹³. W Gołdapi powstaje Zakład Przyrodoleczniczy, który zostanie uruchomiony w przyszłym roku. W grudniu 2019 r. zakończono część związaną z rozbudową Promenady Zdrojowej. Aktualnie realizowana jest część polegająca na budowie zakładu przyrodoleczniczego, który stanowić będzie harmonijny element do sąsiadującej infrastruktury: Mazurskich Tężni Solankowych oraz Pijalni Wód.

⁹ Uchwała Nr XXXVI/237/2013 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie nadania Statutu Uzdrowisku Gołdap, <http://bip.goldap.pl/pl/1243/13282/uchwala-nr-xxxvi-237-213-rady-miejskiej-w-goldapi-z-dnia-29-maja-213-r-w-sprawie-nadania-statutu-uzdrowisku-goldap.html> (dostęp: 17.04.2020).

¹⁰ Tamże.

¹¹ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r. Zob. też: *Ministerstwo Zdrowia*, <https://www.gov.pl/web/zdrowie/goldap> (dostęp: 17.04.2020).

¹² Uchwała Nr XXXVI/237/2013 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie nadania Statutu Uzdrowisku Gołdap, <http://bip.goldap.pl/pl/1243/13282/uchwala-nr-xxxvi-237-213-rady-miejskiej-w-goldapi-z-dnia-29-maja-213-r-w-sprawie-nadania-statutu-uzdrowisku-goldap.html> (dostęp: 17.04.2020).

¹³ Tamże.

Pijalnia Wód Mineralnych i Lecznicych w Gołdapi
fot. Archiwum FRRG

Tężnie solankowe w Gołdapi
fot. Aleksandra Król Berut
